

Panyiné Ábrahám Zita: **Munkamorál III.**

Készítette: Szántó Várnagy Eszter Lea

Etikus-e nagyon magas fizetéseket adni magas beosztású embereknek? (milliók fizetéseket, míg a többi dolgozó minimálbéren van)

Zsidó jog szerint: Nem szabad általánosítani. és mindenkit jó szemmel kell nézni. Nem szabad ítélni, különösen a tények ismeret nélkül. Bileám utódjai rossz szemmel néznek mindenkit, maga Bileám átkozódással kereste a kenyerét! Szemben Ábrahám utódjaival (Pirké Ávot 5:22).

Salamon: Ne vond meg a jót gazdájától. (gazda alatt itt bárkit érthetünk, akinek jár valami, mert pl. megdolgozott érte.)

Talmud: Add meg gazdájának, ami jár neki.

Tehát ha a cég dolgozói elégedettek a vezetővel, akkor jogos és etikus a magas fizetés. Néhány idevágó gondolat egyéb zsidó forrásokból:

Ha az ügynökük többet fizet a dolgozóknak, mint amivel a gazda megbízta, akkor a többletet az ügynöknek kell állnia. Vagyis a vezető (aki olyasmi, mint a gazda ügynöke), aki magának magasabb fizetést alkuszik ki, mint, ami a tulajdonosok döntése alapján járna neki (pl. a teljesítmény függvényében) az már etikátlan.

Garum család (Jomá 38a)

Garum család volt a felelős a színkenyérért (fehér kenyér) a Szentély idejében. A Talmud leírja, hogy magas árat alkudtak ki szolgáltatásaikért. Vagyis rendben van megkérni az árat a jó szolgáltatásnak, még olyan szent ügyekben is, mint a Szentély szolgálat. Mindenki elismerte, hogy különleges szakértelemmel végezték munkájukat. Ugyanakkor a család soha nem evett fehér kenyeret, mivel a liszt árát nem a saját élvezetükre alkudták ki, és el akarták kerülni a látszatát is annak, hogy jogtalan előnyhöz jutnak szolgálataik teljesítése közben.

Vagyis lehet magas fizetést kapni, de annak megfelelően magas és etikus szolgálatot is kell adni. De ha valaki nem így tesz, ez az ő baja és az nem jelenti azt, hogy mi „átkozódhatunk”, irigykedhetünk rá a magas fizetése miatt.

Lehet-e változtatni a meglévő munkaszerződésen munkáltató oldaláról? (a példa egy étteremben új vezető jön, a dolgozók maradhattak. A régi főnöknél mindennap kaptak egy tál ételt, amit az új főnök eltörölt.)

Talmud, Széfer HáHinuch: fösvényiség, ha nem engedi a mezőgazdasági munkásokat enni a terményből. Ez a szabály a feldolgozatlan élelmiszerről szól. (Mivel ott érzed, hogy a kicsi magból lesz egy nagy zöldség, fa...) A munkáltatónak teher lehet a feldolgozott ételből adni, még a maradékból is, ami megromolhat, ugyanis így a munkavállalót direkt többlet készítésre készítené. A helyi szokáshoz alkalmazkodni kell, ettől eltérhetünk, de akkor azt külön ki kell kötni. És **igen, lehet módosítani a feltételeket**, időt kell adni a döntésre, illetve ha lehet a módosítást **kompenzálni kell (de nem feltétlenül kötelező!)**, például ha már nem jár nekik a korábbi juttatás. Jelen esetben az étkezésekre külön szabályokat találunk, mint a munka feltétele. Más vonatkozik a mezőgazdasági és más a feldolgozott ételekre. A dolgozó dönthet úgy, hogy új munkahelyet keres, mert a megváltozott feltételekkel nem éri meg neki, de nem dönthet úgy, hogy tovább eszik az utasítás ellenére.

Túlóra: Mózes 3., 25:43: ne uralkodj a szolgálódon, hanem féld I-tenedet. Egyiptomban rajtad uralkodtak...

Kell idő a pihenésre. Rási: uralkodásnak kell tekinteni, ha felesleges munkát végeztetünk a dolgozóval, még akkor is, ha nem tudja az illető, hogy felesleges. Etikátlan, például ha állandóan munkahelyen kívüli extra programokkal terheljük a munkavállalót. Vagy ha azért nem megy haza a munkaidő végén a munkavállaló, mert a kollégái körében ciki, ha valaki pontosan megy haza, még ha az adott napra befejezte a munkáját. A folyamatos készenlétben tartás, elvárni, hogy e-mail vagy telefon közelben legyen, (pl.: elmehet a dolgozó pihenni, de elérhetőnek kell lennie.) ezáltal úgymond rabszolgává válik.